

Edukimi në Distancë

Kujdesi, Zhvillimi dhe Edukimi në fëmijërinë e hershme për moshën 0 - 6 vjeç

**AKTIVITETET E MUAJIT NËNTOR PËR GRUP MOSHËN
4-5 VJEÇ**

JAVA E PARË

E HËNË – 2 NËNTOR – Breshka 3D

Materialet dhe mjetet: shishe plastike, letër me ngjyra, apo ngjyra uji ose druri, gërshërë.

Zhvillimi i aktivitetit: Breshka është kafshë e pyllit, është shumë e ngadaltë dhe paqësore, por as ajo nuk e do dimrin dhe në nëntor bie në gjumë. Informojeni fëmijën që me ardhjen e të ftohtit breshka e gjen ndonjë vrimë nën dhe apo nën rrënjët e ndonjë druri për të bërë gjumin dimëror pasi ka ngrënë mjaftueshëm fruta dhe gjethe për të siguruar gjumë të rehatshëm. Shishet që keni në shtëpi kësaj radhe përdorni për ta modeluar breshkën. Ju e preni fundin e shishes sikur në foto dhe e vendosni para fëmijës, së bashku me një letër të bardhë. Bisedoni me fëmijën tuaj se çfarë ngjyre ka breshka, si do ta bësh breshkën, ta bëjmë breshkën e shtëpisë sonë me çfarëdo ngjyre që ti dëshiron. Ju e vizatoni formën e breshkës në letër dhe në vazhdim lejoni fëmijën të veprojë si në foto. Fillimisht duke e prerë formën dhe më pas duke e ngjitur fundin e shishes. Tani keni breshka 3D dhe bëni garë duke i lidhur me penj nga goja dhe i tërhiqni në dyshemetë rrëshqitëse që i keni për të parë se cila breshkë shkon më shpejt në gjumin e dimrit.

E MARTË – 3 NËNTOR – Gjarpri

Materialet dhe mjetet: pjatë e letrës, gërshërë, letra me ngjyra.

Zhvillimi i aktivitetit: Informojeni fëmijën që edhe gjarpri është njëra nga kafshët e pyllit që në nëntor futet në thellësi të tokës nën ndonjë shkëmb dhe aty bën gjumin dimëror, pasi në dimër nuk mund të gjejë ushqim. Pyesni fëmijën se pse mendon që në dimër nuk ka ushqim, çka e mbulon tokën në dimër? Për shkak të moshës, fëmija edhe mund të mos dijë të përgjigjet, prandaj ndihmoheni fëmijën me përgjigjet tuaja kur është e nevojshme. Merreni pjatën e letrës dhe caktoni vijat si ta presë fëmija juaj. Më pas, duke e udhëzuar hap pas hapi, fëmija të provojë vetë ta presë nga pjesa e jashtme e pjatës deri në mes. Nëse nuk keni pjatë letrë atëherë ju mjafton të keni vetëm letër dhe t'ia jepni një formë sikur në foto.

Pasi ta përfundojë dekorimin, bëni pyetje fëmijës se çfarë bën gjarpri në dimër? Pse fle gjarpri në dimër? Ku futet për t'u mbrojtur nga i ftohti? Dhe kërkoni nga fëmija që të mundohet edhe ta imitojë zvarritjen e gjarprit.

E MËRKURË – 4 NËNTOR- Iriqi

Materialet dhe mjetet: fletë e bardhë, ngjyra tempera, pirun, brumë apo plastelinë, shkopinj të njelmët, gjethe, kruese të dhëmbëve, thupra të vogla apo edhe fara të zeza, varësisht se çka keni në shtëpi.

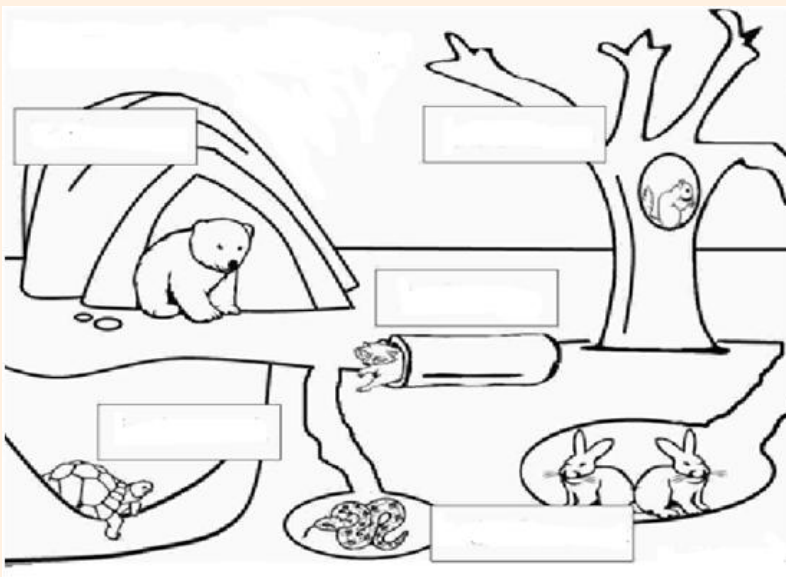
Zhvillimi i aktivitetit: Iriqi sikur edhe ariu, gjarpri dhe breshka, në nëntor futet nën rrënjët e ndonjë druri apo nën ndonjë kaçubë dhe aty mbulohet me gjethe për ta bërë gjumin dimëror. Informojeni fëmijën se iriqi i ka gjembat dhe kur ndjen ndonjë rrezik ai mbështillet si top me gjemba për t'u mbrojtur. Sot mund të zgjidhni materiale të shumta me të cilat mund ta punoni iriqin varësisht nga materialet që i keni në shtëpi. Në fletë të bardhë vizatojeni turirin e iriqit dhe pastaj ofroni fëmijës ngjyrë kafeje dhe pirun që fëmija ta shtypë pirunin në ngjyrë e pastaj në letër, apo edhe mund të ngjisë gjethe. Por ju mund ta punoni iriqin edhe nga plastelina (brumi) e fëmija t'i ngjisë gjembat nga ndonjëri prej materialeve të cekura më lart. Ju mund ta mësoni fëmijën edhe që të rrotullohet si iriq duke i mbledhur këmbët dhe duart herë para e herë anash.

E ENJTE - 5 NËNTOR - Ku flenë kafshët në dimër?

Materialet dhe mjetet: tavolinë, karrige, kuti e madhe, disa mbulesa apo çarçafë.

Zhvillimi i aktivitetit: Pas njohurive që fëmija ka marrë për kafshët që përgatiten për gjumin dimëror, sot ndihmojeni fëmijën që përmes lojës t'i mësojë vendstrehimet e kafshëve që bëjnë gjumin dimëror. Në një dhomë mund të improvizoni vendstrehimet e kafshëve, si shpellën për ariun nën një tavolinë me mbulesë apo nën shtrat, strehën e iriqit (nën rrënjët e ndonjë druri apo kaçube) në një karrige të mbuluar me ndonjë mbulesë, strehën e gjarprit (një gropë nën ndonjë guri) në një vend të fshehur prapa ndonjë kolltuku apo edhe gropën për breshkën që mund ta improvizoni me një kuti apo shportë të rrobave ku fëmija mund të futet. Gjatë përgatitjes së vendstrehimeve, pyeteni fëmijën se ku duhet të fshihet nëse është ari dhe pastaj i thoni të shkojë tek vendi i vet për ta bërë gjumin dimëror. Pastaj i thoni: "Tash je një gjarpër dhe duke u zvarritur shko tek vendi ku duhet të fshihesh". Thoni me radhë çdo kafshë që fëmija ta gjejë në lojë vendin e çfarëdo kafshe që e aktron. Loja vazhdon deri kur fëmija t'i gjejë edhe vendstrehimet e iriqit, breshkës dhe gjarprit dhe t'i imitojë ato.

E PREMTE – 6 NËNTOR – “Byzylyk miqësie”

Materialet dhe mjetet: fije peri, rruaza, pulla, pemë.

Zhvillimi i aktivitetit: Me fëmijët ju sot do të punoni një byzylyk miqësie. Fillimisht u tregoni se si punohet byzylyku. Fëmijëve ua demonstroni se si të bëjnë një byzylyk miqësie.

Kur të bëheni bashkë e gjithë familja, filloni të bëni një byzylyk miqësie për njëri-tjetrin, filloni së pari ju, e pastaj fëmijët.

Merreni një fije peri për t'i radhitur rruazat, pullat apo ndonjë dekorim që e keni në shtëpi.

Mund të bëni byzylykun edhe me pemë, p.sh. prisni disa copa mollë në forma katrore, vargojeni një varg me molla për të bërë byzylykun. Më pas i lini të thahen.

Pastaj e gjithë familja i dhuroni njëri-tjetrit byzylykë si shenjë miqësie apo dashurie.

Jepini kohë fëmijëve që të punojnë ashtu si ata munden bazuar në ndjenjën e tyre të dashurisë për familjen. Ata mund t'ju tregojnë se sa fort ju duan emocionalisht, duke punuar byzylykun, duke folur për të se sa bukur e rregullojnë.

Lejoni të shprehen lirshëm dhe jepni kohë deri sa të përfundojnë pa ju ndihmuar

JAVA E DYTË

E HËNË – 9 NËNTOR – “Unë shoh trupin tim”

Materialet dhe mjetet: pasqyrë, tempera apo keçap

Zhvillimi i aktivitetit: Për aktivitetin e sotëm përdoreni çfarëdo pasqyre që keni në shtëpi. Qëllimi kryesor është të flasim për trupin tonë dhe karakteristikat që kemi. Merrni pasqyrën dhe duke bashkëbiseduar me fëmijën, p.sh. duke i thënë “Çfarë shihni?”, filloni t’i identifikoni pjesët e trupit tuaj duke bërë krahasime. Ju si prind duhet të thoni: “Unë shoh fytyrën time, e kam të rrumbullakët dhe të madhe”. Pastaj lejoni fëmijën të shohë veten në pasqyrë dhe ta përshkruajë veten. Le ta krahasojë veten me ju. Për shembull: “Unë jam më i vogël kurse ti je më e madhe, unë kam flokë ngjyrë kafe kurse ti ke flokë të zeza, unë kam sy të kaltër si qielli por edhe ti i ke të njëjtë”. Flisni për ngjashmëritë me anëtarët tjerë të familjes, p.sh.: “Hundën e ke si të babait dhe flokët si të hallës”, e kështu ia lejoni fëmijës hapësirën që të krahasojë veten me ndonjë anëtar të shtëpisë të cilit i ngjan. Lejoni fëmijën ta përshkruajë veten dhe të bëjë shkarravina në pasqyrë duke vizatuar trupin e vet me gishtin tregues me ngjyra tempera, nëse keni në shtëpi, apo duke përdorur keçapin.

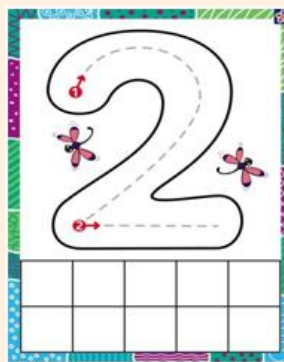
E MARTË – 10 NËNTOR – “Unë kam dy sy”

Materialet dhe mjetet: gota, laps, ngjyrë.

Zhvillimi i aktivitetit: Bashkëbisedoni me fëmijën për pjesët e trupit, cilat janë nga dy, p.sh., janë dy duar, dy këmbë, dy sy.

Së bashku me fëmijën, përgatisni dy gota plastike apo dy kartonë të letrave të tualetit dhe punoni bashkë me fëmijën dylbi për të shikuar në ambient jashtë në natyrë. Ju mjaftojnë dy gota plastike dhe hapni vrima sa për të shikuar nga ato vrima, ndërsa dy gotat sikur në foto i bashkoni me një ngjitës apo duke i lidhur mes vete me ndonjë shirit që e keni në shtëpi. Po ashtu, nëse nuk keni gota plastike, kartonët e letrave të tualetit janë shumë praktikë për këtë aktivitet dhe duke vepruar njëjtë i bashkoni në mes për të krijuar dylbi. Përdorni dylbitë që fëmija të shikojë nga dritarja ambientin dhe mbyllni sytë duke kërkuar nga fëmija juaj që t’ua përshkruajë atë që sheh në natyrë. I thoni fëmijës: “Më trego çka po sheh? Ka shumë shtëpi apo shumë drunj? Ka pemë apo ka makina shumë?”, dhe kërkon detaje sa më shumë në mënyrë që fëmija të ushtrojë aftësitë përshkruese sa më shumë. Ndërroni më pas rolet duke kaluar tek një dritare tjetër. Fëmija mbyll sytë me shall dhe ju me dylbi tregoni pamjen që shihni, dhe kërkon që fëmija juaj të imagjinojë në mendje pamjet që ju i përshkruani. Më pas vizatoni bashkë atë që i treguat njëri-tjetrit dhe shkoni në dritare duke i krahasuar për të parë nëse keni arritur t’i vizatoni gjërat që kishit dëgjuar nga njëri-tjetri.

Fëmija ftohet që të krijojë numrin dy me ngjyra apo me material që keni në shtëpi (mund të përdorni fletën e punës gjithashtu).

E MËRKURË – 11 NËNTOR- “Kërcim në cak”

Materialet dhe mjetet: karton, shkop.

Zhvillimi i aktivitetit: Për aktivitetin e sotëm ju mjaftojnë vetëm dy kartonë apo peceta kuzhine apo letra. Në bashkëpunim me fëmijën sot do të zhvilloni një aktivitet në oborr apo në dhomë. Përshkruani fëmijës suaj lojën duke i thënë: “Sot po imagjinojmë që e gjithë toka për ty do të jetë e nxehtë dhe vetëm nëse shkel në këta dy kartonë (peceta, letra) mund të lëvizësh pa problem”. Fëmija ftohet që të shkojë në kuzhinë që të mbushë një gotë me ujë. Ai/ajo duhet të imagjinojnë që toka është e nxehtë, e për këtë i duhet të kërcejë nëpër objekte të cilat e kanë formësuar rrugën deri tek gota me ujë. Kartonët e njëjtë që i kaloi nga mbrapa vendosini përsëri përpara duke e vazhduar rrugën me kërcime. Bëni hapësira herë më të mëdha e herë më të vogla për ta bërë lojën më atraktive.

Lejoni fëmijën që të kërcejë aq sa mundet, vendosni objektet në distancë të afërt apo të largët, vendosni para vetes topin dhe cakun për të kërcyer pas topit.

E ENJTE – 12 NËNTOR – Kockat në trupin tim

Materialet dhe mjetet: rolne të letrës së kuzhinës dhe të letrës higjienike, ngjitës, shkopinj për pastrim të veshëve, shpageta apo makarona të formave të ndryshme dhe fletë e bardhë.

Zhvillimi i aktivitetit: Fillimisht kërkoni që fëmija të prek trupin e tij/saj, sidomos gjymtyrët, dhe pyeteni se çfarë është e fortë në trup. Informojeni fëmijën se, për ta mbajtur trupin drejt dhe për ta pasur aftësinë e lëvizjes, brenda pjesëve të trupit i kemi kockat (skeletin). Ndhimoheni sot që të kuptojë se si duket skeleti duke e bërë skeletin nga ndonjëri prej materialeve të cekura lart. Nëse keni rolne të ndryshme të letrës së kuzhinës apo higjienike, mund ta paraqitni skeletin si në modelin e dhënë në foto. Në fillim i renditni ju e fëmija ju shikon, pastaj lejojeni fëmijën që t'i renditë ashtu si mendon që duhet e ju i bëni pyetje si p.sh.: "Ku duhet të jetë kocka e krahut? Ku duhet të jetë kurrizi?" etj. Mund ta punoni skeletin edhe nga ndonjë material tjetër nga ato të cekura më lartë nëse i keni në shtëpi.

E PREMTE – 13 NËNTOR – Organet e trupit

Materialet dhe mjetet: çarçaf, penj, fasule, qese llastiku, shkopinj druri, pirunë, lugë.

Zhvillimi i aktivitetit: Bashkëbisedoni me fëmijën duke i treguar për organet e trupit e duke thënë: "Unë jam skeleti. Jam i ndërtuar me eshtra". Filloni duke i prekur me dorë eshtrat e trupit.

Fillimisht mund të krijoni skeletin e dorës si në figurën e mëposhtme.

Merrni një çarçaf të vjetër dhe me shkopinj druri apo lugë, pirunë apo çfarë të keni në shtëpi, ndihmoheni fëmijën që të ndërtojë skeletin. Në këtë aktivitet fëmija duhet ta ndërtojë skeletin siç e imagjinon ai/ajo, siç e ka parë në filma apo mund ta ndihmoni me ndonjë ilustrim nga interneti.

Pastaj udhëzoni fëmijën duke bërë me dorë në gjoks tek zemra e duke thënë: "Tung, unë jam zemra që nuk lodhem kurrë. Jam si pompë që mbledh gjak".

Merrni një qese llastiku dhe bëjeni si balon duke e fryrë dhe shfryrë. Qesen e fryrë e lidhni dhe e vendosni në skeletin e punuar.

Filloni me organin e mushkërive, duke i treguar fëmijës se lidhet me hundën dhe gojën për frymëmarrje. Për t'i punuar mushkëritë merrni dy kokrra fasule dhe i vendosni afër njëra-tjetrës.

Në fund të trupit kemi edhe zorrët që bëjnë tretjen e ushqimit. Merrni disa penj për t'i punuar zorrët sikur në foto.

JAVA E TRETË

E HËNË – 16 NËNTOR – Ne pastrojmë shtëpinë

Materialet dhe mjetet: fshesë, leckë për tharje, spërkatës xhamash.

Zhvillimi i aktivitetit: Së bashku me fëmijën sot do të organizoni pastrimin e shtëpisë. Ndani detyrat së bashku dhe lejojeni fëmijën që t'i kryejë disa punë që janë më të lehta për të, p.sh. t'i palosë rrobat, t'i pastrojë tavolinat, t'i palosë këpucët, dhe punë të tjera që fëmijët mund t'i kryejnë. Mos e ndihmoni, ai/a jo mund ta bëjë këtë vetë.

Pasi ta ketë përfunduar, lavdërojeni duke i thënë: "Të lumtë!", "Sa bukur i ke pastruar!", "Je shumë i shkathët!",...etj. Le t'i imitojë edhe disa punë që ju i kryeni brenda në shtëpi.

Bashkë me ju ose me motrën/vëllanë, së bashku mund të bëni gara se kush i kryen punët më së miri.

Mund të flisni edhe për shëndetin që mund të fitoni kur shtëpia është e pastër.

E MARTË – 17 NËNTOR – Ushqimet e shëndetshme

Materialet dhe mjetet: ushqimet e shëndetshme që i keni në shtëpi.

Zhvillimi i aktivitetit: Mësojuni fëmijës rëndësinë e ushqimit të shëndetshëm dhe lejojeni që t'i demonstrojë njohuritë e tij/saj për ushqime të shëndetshme me këtë aktivitet argëtues.

Për shembull, ushqimet e shëndetshme janë: pemët, perimet, bulmeti.

Fëmijës i kërkoni të krijojë një vakt(racion) në një pjatë duke zgjedhur pjesët e kërkuara të ushqimit të shëndetshëm që i keni në shtëpi.

Ky aktivitet përdoret në mënyrë të shkëlqyer si një aktivitet një diskutimi në lidhje me ushqimin e shëndetshëm me fëmijët.

Në një letër të ndarë në katër kuti diskutoni me fëmijën se cilat janë ushqimet që japin energji, dhe kërkoni nga fëmija që këto t'i vizatojë në kutinë 1. Në kutinë 2 vizatoni një frutë, perime apo ushqim që ka shumë vitamina, në kutinë 3 një ushqim, frutë apo perime që nuk i pëlqen, dhe në kutinë 4 ushqimin, frutën apo perimet që pëlqen më së shumti. Inkurajoni fëmijën që sipas mënyrës së tij të vizatojë një pjatë me ushqime, fruta apo perime të shëndetshme.

Tregoni fëmijës që ushqimet e shëndetshme i nevojiten për të ruajtur një shëndet të mirë. Pra, është mirë që të hani shumë lloje të ushqimeve.

Në fund lexoni vjershën:

Pemët dhe Perimet

Më pëlqen çokollata,

Patatinat e jo sallatat,

Unë perimet shumë i dua,
edhe supa s'është për mua.

Më pëlqen coca-cola,

S'më pëlqen rrushi e molla,

Ki kujdes me këto që thua,

S'janë shëndet për ty dhe mua.

E MËRKURË – 18 NËNTOR- Tri brushat

Materialet dhe mjetet: brushë, pastë.

Zhvillimi i aktivitetit: Loja me role është shumë e rëndësishme për zhvillimin e fëmijëve. Përmes saj, përveç që mësojnë shumë, fëmijët edhe argëtohen shumë.

Ju sot do të luani një lojë me role me fëmijën tuaj. Loja zhvillohet në banjë. Luajnë tre persona në shtëpi, pra fëmija dhe dy persona tjerë të familjes.

I pari është brusha e bardhë, i dyti brusha e kaltër dhe i treti brusha e kuqe.

Brusha e bardhë thotë: "Unë gjithherë jam e pastër dhe përdorem çdo ditë dhe jam në vendin e caktuar dhe jam higjienike" (flet njëri nga anëtarët).

Brusha e kaltër thotë: "Unë nuk jam e kënaqur sepse nuk përdorem rregullisht dhe nuk pastrohem mirë" (flet fëmija).

Brusha e kuqe rri tërë kohën e hidhëruar (bën fytyrën sikurse është e hidhëruar) dhe thotë: "Unë jam e hidhëruar sepse jam si e pavlerë" (flet njëri nga të tjerët).

Të gjithë vendosni brushat në vendin e tyre. Brusha e bardhë shkon në kuzhinë kurse brusha e kaltër(fëmija) dhe brusha e kuqe(njëri nga të tjerët) rrinë në korridor.

Brusha e kaltër(fëmija) dhe brusha e kuqe(njëri nga anëtarët) bëjnë sikur po gjëmojnë: "Ufa-ufa-ufa...".

Brusha e bardhë flet nga kuzhina: "Kush po gjëmon?"

Brusha e kuqe dhe e ajo e kaltër: "Uneeeee".

Brusha e bardhë: "Pse moj shoqe?"

Brusha e kuqe: Jam shumë e mërzhitur sepse jam e papastër dhe nuk përdorem fare.

Të tri brushat vendosin të shkojnë në banjë dhe të pastrohen mirë. Ju me fëmijën shkoni në banjë dhe i tregoni fëmijës se si pastrohen dhëmbët dhe se si brusha duhet të jetë e pastër.

Tregoni fëmijës tuaj se të gjitha brushat duhet të jenë të pastra të vendosura në një gotë.

Kështu të tri brushat jetuan të lumtura në një gotë.

Loja zhvillon kreativitetin, imagjinatën, bashkëpunimin, komunikimin dhe koordinimin e lëvizjeve të trupit.

E ENJTE – 19 NËNTOR – Brumë shtëpie (plastelinë)

Materialet dhe mjetet:

Çfarë do t'ju duhet:

- 2 filxhanë miell
- 1 filxhan kripë
- 1 filxhan ujë
- 2 lugë gjelle vaj
- ngjyrosja e ushqimit (ose vendosni një filter të çajit (hibiskus) në filxhanin me ujë për ta formuar ngjyrën e kuqe!)
- Tenxhere

Zhvillimi i aktivitetit: Bashkëbisedoni me fëmijën duke i treguar se sot do përgatitni një brumë për plastelinë. Merrni të gjithë përbërësit së bashku me fëmijën. Lejoni që ai/a jo të matë të gjithë përbërësit që ju nevojiten për brumin. Pastaj së bashku kombinoheni miellin, vajin, kripën, ujin dhe ngjyrën e kuzhinës (nëse nuk keni ngjyrë kuzhine mund të merrni edhe një gjysmë gote çaj të luleve) dhe së bashku me fëmijën formoni brumin e plastelinës. Kjo është një recetë e shkëlqyeshme që fëmija juaj mund ta bëjë - ai/a jo mund të bëjë lojën e tij/saj duke luajtur me të!

Inkurajoni fëmijën që me këtë brumë të përgatitë me ndihmën e prindërve disa flamuj të shteteve të ndryshme.

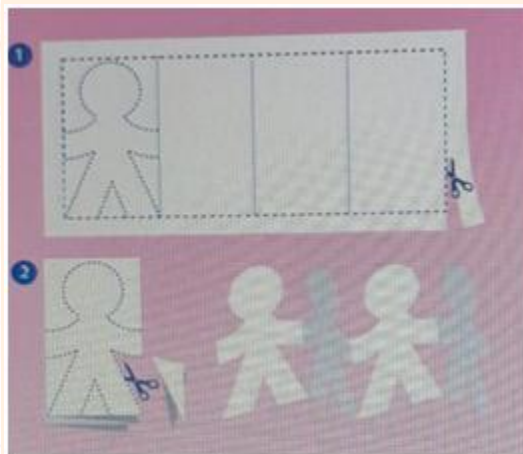
E PREMTE – 20 NËNTOR – Të gjithë të ndryshëm, por të barabartë

Materialet dhe mjetet: ngjyra shtëpie, shkopinj apo lugë, pirunë, letër, gërrshërë.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot mund të flisni me fëmijën dhe ta pyesni se ku dallojmë ne nga njëri-tjetri, sa jemi të gjatë, cili prej nesh jemi më i/e trashë dhe cili prej nesh kemi ngjyrën e syve kafe.

Pyeteni fëmijën tuaj se cili është shoku i tij/saj i preferuar në lagje dhe nëse dëshiron që sot të bëjë shumë shokë. Caktoni së bashku se çfarë ju duhet, si p.sh. letër apo gazetë e papërdorur, ngjyra shtëpie, lugë apo pirunë.

Palosni fletën apo gazetën dhe thoni fëmijës që ta vizatojë një fëmijë ashtu si di. Ndhmojeni për prerje, shpalosni fletën që të dalin shumë shokë të cilët i ka dëshiruar fëmija. Le ta ngjyrosë nëse dëshiron. Le ta marrë ndonjë gazetë e ta bëjë troç që të fitojë një top si glob. Le ta rrethojë globin me fëmijët, ashtu siç mendon që do të jetë më së miri. Ndhmojeni kur u kërkon ndihmë dhe përgëzojeni herë pas here.

JAVA E KATËR

E HËNË – 23 NËNTOR – Flamuri kombëtar

Materialet dhe mjetet: flamur, revistë.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot para fëmijës paraqitni flamurin kombëtar, e nëse nuk keni flamur mundohuni ta gjeni në libra apo në ndonjë revistë për fëmijë ose shikoni foton këtu në platformë. Tregoni fëmijës se ky flamur është flamuri ynë kombëtar, është i kuq dhe në mes ka shqiponjën e zezë. Ky flamur është i Shqipërisë.

Shikoni videon e filmit për flamurin nëse keni mundësi apo ndonjë revistë ku janë figurat si: Ismajl Qemali, Marigona duke e qëndisur flamurin etj.

Flisni për ato që janë vërejtur në video apo në revista së bashku me fëmijën.

Dëgjojeni himnin apo nëse e dini këndojeni së bashku me fëmijën. Shpjegojani se flamuri dhe himni kombëtar janë simbolet tona kombëtare sepse ato na përfaqësojnë si komb.

E MARTË - 24 NËNTOR - Flamuri kuq e zi

Materialet dhe mjetet: piper, çaj i zi, fletë e bardhë, laps.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot së bashku me fëmijën do të ngjyrosni flamurin me ngjyra në kushte shtëpie. Mund të merrni një fletë të bardhë dhe së bashku me fëmijën të vizatoni një shqiponjë ashtu si dini.

Merrni pak piper të kuq dhe treteni në ujë që të formohet ngjyra e kuqe, dhe kjo do të jetë shumë interesante për fëmijën pasi do ta shohë që gjërat e ndryshme në kuzhinë mund të na shërbejnë si mjete për aktivitete. Edhe keçapi është një ngjyrë e mirë e kuqe dhe mund ta nxisni fëmijën të fillojë me gishtin tregues për ta ngjyrosur hapësirën e flamurit.

Pastaj formoni ngjitësin duke përzier ujë me sheqer, që ju shërben si ngjitës nëse nuk keni ngjitës të lëngët në shtëpi, ndërsa çajin e zi të pazier e përdorni për ta formësuar shqiponjën.

Tregoni fëmijëve se para disa vitesh flamurin e qëndisi një vajzë e quajtur Marigona dhe ia dhuroi Ismajl Qemalit, e ai e ngriti atë në një qytet të Shqipërisë, në Vlorë. Mendoni me fëmijën se kujt do t'ia dhuroni flamurin që e keni punuar. Gjyshit, gjyshes apo dikujt tjetër të vjetër që e keni në familje?

E MËRKURË – 25 NËNTOR- Rruga magjike

Materialet dhe mjetet: për këtë aktivitet mund të përdorni çfarëdo mjeti që keni në shtëpi.

Zhvillimi i aktivitetit: Për zhvillimin e këtij aktiviteti mund të përdorni një tregim për fëmijë që ta dramatizoni në shtëpi. Për këtë arsye, mjedisi i shtëpisë duhet rregulluar si një dhomë magjike në të cilën fëmija duhet të zhvillojë lojën e tij/saj. Fëmija mund të luajë rolin e kësulëkuqes, apo të një djali të vogël që do t'i dërgojë petullat e nxehta gjyshes që jeton në një pyll. Për ta bërë edhe më të kënaqshëm këtë aktivitet ju mund të përgatitni një shportë me petulla, të cilat fëmijët i duan shumë. Inkurajoni fëmijën që të përdorë sa më shumë fjalë magjike. Ju si prind i shkruani disa fjalë që pritët që fëmija t'i përdorë në jetën e përditshme.

Fjalët e mëposhtme i shkruani në copa letrash dhe i fshihni në vende të ndryshme, e fëmija duhet t'i gjejë. Ai/ajo nuk mund t'ia dorëzojë petullat gjyshes pa gjetur të gjitha fjalët magjike. (Më fal! Të lutem! Faleminderit! Ditën e mirë! Mirëdita!). Ndihmoheni fëmijën duke e demonstruar edhe ju si prind kur i përdorni këto fjalë.

E ENJTE - 26 NËNTOR - Lojërat tradicionale

Materialet dhe mjetet: top, llastik.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot së bashku me fëmijën mund të luani disa lojëra tradicionale që ju i keni luajtur kur ishit fëmijë. Këtë aktivitet mund ta bëni e gjithë familja së bashku.

Ju të dashur prindër luani llojet e ndryshme të lojërave sipas dëshirës së fëmijës. Fëmijës ia shpjegoni se si i keni luajtur më parë këto lojëra dhe ai/ajo le të zgjedhë lojën.

Ne do t'ua kujtojmë lojërat nëse juve nuk ju kujtohet e gjithë ecuria e lojës:

1) “Hedhja në llastik”

Kjo ishte një mënyrë e shkëlqyer për të kaluar kohë në lagjen ku jetonim. Hedhja e litarit luhej me tre fëmijë dhe një copë të gjatë llastiku. Llastiku vendosej rreth këmbëve të dy fëmijëve duke formuar një drejtkëndësh, ndërsa fëmija i tretë kryen një seri hedhjesh në mes. Ai/jo duhej të kryente disa hedhje, nga jashtë-brenda dhe disa kryqëzime, për të arritur deri në nivelin më të lartë.

2) “Përplasja e duarve”

Ju me siguri e mbani mend çdo fjalë të fabulës suaj të preferuar, por mjafton të shkundni pak kujtesën dhe një koleksion i tërë këngësh që shoqërojnë lojëra të tilla do t'ju vijë ndërmend.

3) “Fshehtas”

“1, 2, 3 sytë i hapa, py përpara, py përmas”.

4) “Kile”

Kjo lojë luhet duke të prekur prapa për ta lënë kile, pastaj nëse ju prek prapa ju duhet t’i ndiqni të tjerët.

5) Hedhja me litar

Ju kujtohet kur një copë litari mjaftonte për t’ju argëtuar gjithë pasditen? Lojërat me litar luheshin që nga parashkollorët e deri tek fëmijët 14-15 vjeç. Ka disa nivele të ndryshme hedhjesh - edhe nga ato që përfshijnë dhe ujin në ditët e nxehta të verës.

Ka pasur edhe lojëra të tjera që mbesin në kujtesën e çdokujt përgjithmonë, të tilla si ‘mes dy zjarresh’, ‘komkacel’, ‘fshehtas me top’ dhe më shumë.

Gjithashtu, ju si prindër mund t’u tregoni fëmijës se çfarë loje ju ka pëlqyer kur ishit të vegjël.

Zgjidheni një lojë sot së bashku për të luajtur në oborr apo në shtëpi .

Jepini kohë fëmijës që të shprehë atë që ndjen për ju kur ishit të vegjël.

E PREMTE – 27 NËNTOR – Veshjet dhe instrumentet

kombëtare

Materialet dhe mjetet: tepsi, tabak(rreth), kovë, instrumente apo veshje tradicionale nëse i keni në shtëpi.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot para fëmijës paraqitni veshjet apo instrumentet kombëtarë, dhe nëse nuk keni veshje dhe instrumente atëherë mundohuni t'i gjeni në libra apo në ndonjë revistë për fëmijë.

Tregoni fëmijës si janë veshur gjyshërit tanë, me çfarë instrumente janë argëtuar, si janë bërë dasmat kur ata janë martuar, çfarë kënge kanë kënduar, si ishte vendi ku ata kanë kaluar kohën (oda).

Shikoni video apo foto të dasmave që i kemi bërë më parë dhe komentoni së bashku. Flisni së bashku me fëmijën për ato që janë vërejtur në video. Lejoni fëmijën të ritregojë nëse ai/ajo di për gjërat tradicionale.

Nëse në shtëpi keni veshje tradicionale, visheni sot së bashku me fëmijën. Nëse keni ndonjë instrument tradicional, si: çifteli, tupan, daulle apo def, luani me to sot. Defin mund ta zëvendësoni me një tepsi apo tabak(rreth).

Së bashku filloni ritmin me tepsi duke kënduar këngët popullore që i dini.

Lejoni fëmijën të provoje ritmin e instrumentit apo ndonjë instrument të improvizuar në shtëpi, si p.sh.: kovën si zëvendësim i tupanit, tepsinë si zëvendësim i defit.

Kënaquni sot duke kujtuar të kaluarën së bashku me fëmijën.

E HËNË – 30 NËNTOR – Ekspozita “Toka jonë”

Materialet dhe mjetet: Ky aktivitet nuk kërkon mjete specifike.

Zhvillimi i aktivitetit: Ky aktivitet i kushtohet tokës, vendit ku ne jetojmë. Sot do të dalim në mjedisin që na rrethon dhe do të mbledhim sa më shumë materiale të ndryshme që gjenden në tokë, dhe së bashku me to do të krijojmë një ekspozitë të vogël. Materialet mundësisht të jenë të formave dhe përbërjeve të ndryshme. Ekspozitën mund ta vendosni në një kënd të shtëpisë, ose në një vend që mendoni se fëmija mund të ketë mundësi t’ua shpjegojë të gjithë anëtarëve të familjes gjetjet e tij/saj. Inkurajoi fëmijën duke i bërë pyetje të ndryshme se për çfarë nevojiten gjësendet e mbledhura dhe mos harroni ta inkurajoni fëmijën të flasë se si ta ruajmë mjedisin që na rrethon. Gjithashtu i bëni pyetje fëmijës për karakteristikat e materialeve që ka mbledhur, si p.sh. ngjyra, përbërja, forma etj.

Për t’i përforcuar njohuritë e fëmijës për tokën, ju mund t’ia ofroni edhe një glob, nëse e keni në shtëpi, e nëse jo, atëherë mund ta shfrytëzoni një tullumbace për ta krijuar imazhin e tokës, ashtu siç dëshiron fëmija.